

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-bachelor Informatie en Communicatie Technologie van de Stichting Hoger Onderwijs NOVI

	Gegevens	
datum	28 november 2014	Naam instelling : Stichting Hoger Onderwijs NOVI
onderwerp	Definitief besluit accreditatie hbo-bachelor Informatie en Communicatie Technologie van de Stichting Hoger Onderwijs NOVI (002671)	Naam opleiding : hbo-bachelor Informatie en Communicatie Technologie (240 ECTS)
uw kenmerk		Datum aanvraag : 9 januari 2014 Variante opleiding : deeltijd Locaties opleiding : Amsterdam, Assen, Breda, Eindhoven, Enschede, Rotterdam, Den Haag, Utrecht Datum goedkeuren panel : 4 november 2013 Datum locatiebezoeken : 7 en 21 november 2013 Datum visitatierapport : december 2013

ons kenmerk
NVAO/20143778/ND

Aanvullende informatie

bijlagen
3 De NVAO heeft bij brief van 23 april 2014 het panel uitgenodigd voor een gesprek over de ingezette verbeteringen op het gebied van toetsing, het pressure-cook afstuderen (standaard 16) en de onderbouwing van het oordeel van het panel op de standaarden 2 (oriëntatie programma), 3 en 4 (inhoud en vormgeving programma). Tijdens het overleg dat plaatsvond op 9 mei 2014, is ook de opleiding hbo-bachelor Bedrijfskunde besproken en is nader stilgestaan bij de verder ontwikkelingen van de eerste twee jaar van het programma, de EVC-procedure en de nieuwe examencommissie.

Op 21 januari 2014 heeft tevens een gesprek tussen de NVAO en de inspectie van onderwijs plaatsgevonden. De inspectie deed in het kader van het traject 'goed verkort' (verkorte trajecten) onderzoek bij onder andere NOVI. De inspectie heeft op 19 mei 2014 een afsluitend gesprek gehad met de examencommissie van NOVI en heeft het hersteltraject 'verkorte trajecten' met NOVI afgesloten.

De aanvullende informatie is meegenomen in de besluitvorming.

Beoordelingskader

Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport en de aanvullende informatie deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna: commissie).

Hogeschool NOVI richt zich met haar deeltijdse bacheloropleidingen op het verder ontwikkelen van de capaciteiten van mbo'ers en hbo'ers die al in het relevante beroepenveld werken. De ICT-opleiding kan gekarakteriseerd worden als een goede voorbereiding van deelnemers voor een volgende stap in hun loopbaan of voor vervolgstudies op masterniveau. De kwaliteit van het onderwijs met behulp van het gehanteerde didactische concept, kwalitatief goede parttime docenten, die met beide benen in de praktijk staan, de aangeboden en gerealiseerde flexibele maatwerktrajecten voor studenten, leiden tot een gerealiseerd eindniveau dat aangeduid kan worden als Bachelor plus. De opleiding kenmerkt zich in haar oriëntatie als zeer praktijkgericht. Zowel studenten als docenten zijn werkzaam in de praktijk; met het Action Learning concept benut de opleiding actief deze praktijk in haar onderwijs. Tegelijkertijd betreft het een zeer jonge opleiding en een (nog) kleine hogeschool in ontwikkeling waar veel aandacht nodig is voor formalisering van procedures, (informatie)systemen, vastlegging van gegevens en het realiseren van transparantie. Daarmee wordt de afgelopen tijd veel voortgang geboekt, maar is nog steeds veel te winnen.

Beoogde eindkwalificaties

De opleiding heeft de competenties uit het domein Bachelor of ICT als vakspecifieke basis genomen voor haar opleidingsprofiel, en deze aangevuld met een aantal competenties uit het profiel van haar opleiding Bedrijfskunde. Dit laatste profiel is op zijn beurt weer gebaseerd op onder andere de domeinprofielen Business Administration en Bachelor of Commerce.

De drie landelijke profielen die zo de basis vormen voor de eindkwalificaties van de opleiding ICT zijn alle tot stand gekomen door afstemming met de relevante beroepenvelden en collegaonderwijsinstellingen. De vakinhoudelijke competenties (hard skills) zijn gevalideerd en sluiten in hun uitwerking aan op het internationale kader van het European Competence Framework voor ICT-competenties. De meer bedrijfskundige/algemeen hbo-gerichte competenties (softskills) als Samenwerken, Professionele ontwikkeling, Veranderingsprocessen, en Leidinggeven zijn overgenomen uit het profiel van de opleiding Bedrijfskunde. Daarmee beschikt de opleiding over een degelijke en gangbare set eindkwalificaties die van eigenheid getuigt en actueel is. De dublin descriptoren voor het bachelorniveau zijn te herkennen in de operationalisering van de eindkwalificaties. De commissie adviseert de hogeschool evenwel in het opleidingsprofiel een omschrijving of weergave op te nemen die direct inzichtelijk maakt hoe de descriptoren zich verhouden tot de elementen in het profiel.

Programma

De concretisering van de eindkwalificaties in leerdoelen en beroepstaken is zeer zorgvuldig. Voor iedere competentie zijn beroepstaken en leerdoelen opgesteld. De totaal ruim tweehonderd leerdoelen heeft de opleiding in een matrix gerelateerd aan de modules en aan het niveau waarop de studenten ze per module moeten beheersen.

Pagina 3 van 9 De didactische vormgeving (Action learning) is gericht op het toepassen van het geleerde en het uitwisselen van ervaringen. De ervaren doelgroep van de opleiding stroomt vanwege vrijstellingen nagenoeg altijd in het derde jaar van de studie in. Na een goed gedocumenteerde toelatings- en vrijstellingenprocedure doorlopen deze studenten een studeerbare en praktijkgerichte hoofd- en afstudeerfase, voor iedere student weergegeven in een persoonlijk opleidingsplan. Deze flexibiliteit in vrijstellingen met daarbij het feit dat studenten zesmaal per jaar kunnen instromen en de volgorde van het gevolgde programma zelf kunnen bepalen, bemoeilijkt echter wel de herkenning van horizontale en verticale samenhang bij studenten en docenten.

Met betrekking tot de eerste twee leerjaren adviseert de commissie de opleiding om nadrukkelijker te investeren in het beter zichtbaar maken van de verticale samenhang in het programma. Onderdelen daarvan zijn het beter zichtbaar maken van de ICT kennisbasis van de eerste twee studiejaar via een body of knowledge and Skills, invoering van (landelijke) examens in het kader van de vrijstellingsprocedure ter toetsing van de aanwezige ICT competenties (waarmee Hogeschool NOVI het initiatief heeft genomen, te realiseren medio 2014), beperking van de complexiteit van de instroom met vele instroommomenten en vrije keuze bij samenstelling van individuele programma's en de borging van ICTcomponenten in de bedrijfskundige vakken in de kop van de studie (derde en vierde jaar). Er zijn ten tijde van de visitatie 10 studenten in het eerste en tweede jaar. De commissie van mening dat de opleiding de mate van entree-toetsing/borging van de ICTkennisbasis voor de eerste twee jaar kan en zou moeten versterken, ook juist in het kader van de vrijstellingsprocedure.

De commissie stelt vast dat de opleiding ICT haar onderwijs zeer direct op de beroepssituatie heeft toegesneden en in het programma goed gebruikmaakt van de ervaringen van studenten en docenten.

Zo werken studenten aan casuïstiek uit het beroepenveld, geven docenten praktijkvoorbeelden bij de theorie, vinden werkstukken hun oorsprong als het even kan in de arbeidspraktijk van de studenten en participeren werkgevers in de keuze van het afstudeeronderwerp.

De commissie was onder de indruk van de wijze waarop de opleiding toegepast onderzoek heeft geïntegreerd in het programma: via een herkenbare onderzoekslijn staat de opleiding midden in de beroepspraktijk van de studenten. Tijdens de studie voeren de studenten met grote regelmaat (vrijwel voor iedere module) onderzoek uit binnen hun eigen werkomgeving. De docenten zijn in de begeleiding en bij het nakijken van werkstukken zeer kritisch op de correcte invulling van verschillende onderzoeksaspecten.

Met op dit moment drie betrokken lectoren ligt de lector-studentratio binnen Hogeschool NOVI verder aanzienlijk hoger dan het landelijke gemiddelde.

Personeel

Hogeschool NOVI voert een effectief personeelsbeleid met voldoende aandacht voor selectie, beoordeling en scholing. Door de eisen gesteld in de selectieprocedure en het monitoren van de kwaliteit van het personeel via evaluaties en/of functioneringsgesprekken is het personeel goed toegerust voor haar taken, zo concludeert de commissie na het bestuderen van de curricula vitae en het voeren van gesprekken met het onderwijzende en onderwijsondersteunende personeel. De instelling werkt in het aannamebeleid aan het verhogen van het percentage docenten dat beschikt over een mastergraad, dit gezien de streefnorm die het ministerie van OCW heeft gesteld voor 2016.

Pagina 4 van 9 De docenten worden na aanname geschoold in onder meer het gehanteerde didactisch model en de toepassing van reflectie in het onderwijsproces. Daarmee wordt tegelijkertijd gewerkt aan het verhogen van de onderlinge binding en samenhang tussen de docenten. De opleiding ICT beschikt over een kwalitatief hoogwaardig docentencorps. Vastgesteld kon worden dat er een uitstekende mix van vakinhoudelijke kennis, bedrijfsmatige achtergronden en didactische opleidingen en ervaring beschikbaar is. Veel docenten vervullen leidinggevende functies in de ICT binnen overheidsinstellingen en het bedrijfsleven en/of werken als zelfstandig gevestigd consultant. Een aanmerkelijk deel van de docenten vervult daarnaast een voortrekkersrol in netwerken in het veld. Het onderwijsondersteunende personeel is ruim voldoende gekwalificeerd voor de organisatorische realisatie van de opleiding. De omvang van het onderwijsondersteunende personeel is toereikend voor de organisatie van het programma en er zijn ruim voldoende docenten voor het aantal uren aan onderwijs. Lesuitval komt binnen de opleiding bijna niet voor.

Voorzieningen

De commissie vindt de eigen huisvesting van de opleiding in Utrecht en de daar aanwezige middelen toereikend voor het realiseren van het curriculum. Dit geldt ook voor de ingehuurde (niet bezochte) locaties bij onderwijsinstellingen elders. De studiebegeleiding van de opleiding is persoonlijk te noemen en passend bij een ervaren doelgroep aan deelnemers die er de voorkeur aan geven zelf de regie over de eigen opleiding te voeren. Aan de start van de opleiding krijgt iedere student een opleidingscoördinator toegewezen, die de student gedurende de studie ondersteunt bij vragen of problemen. De informatieverstrekking, die verloopt via email, de digitale leeromgeving en persoonlijk via de opleidingscoördinatoren, sluit aan op de behoefte van de studenten.

Kwaliteitszorg

De commissie vindt dat Hogeschool NOVI de kwaliteit van haar opleiding adequaat bewaakt. Jaarlijks houdt de opleiding een interne audit en evalueert ze het programma, waarbij informatie wordt gebruikt uit de studentenevaluaties en bijeenkomsten voor docenten, de beroepenveldcommissie en alumnibijeenkomsten. Door de beperkte omvang van de opleiding en korte lijnen is er tevens ruimte voor informele feedback over het onderwijs en de organisatie.

De borging van kwaliteit op velerlei terrein vindt echter vooral informeel plaats. Evaluatie-uitkomsten en verbeteracties worden eerst sinds kort structureel vastgelegd, gemonitord en gecommuniceerd. Vanwege deze pas zeer recent ingezette verbeterlag op dit punt heeft de commissie nog geen feitelijke resultaten van de voorgenomen acties kunnen waarnemen. Wel geven de genomen stappen die de instelling de afgelopen maanden heeft gezet bij het inrichten van een formeel, traceerbaar kwaliteitszorgsysteem vertrouwen om hier positieve verwachtingen over te kunnen koesteren.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De commissie komt voor de deelstandaard 'Toetsing' tot het oordeel voldoende. De commissie stelde vast dat er in het verleden een aantal aandachtspunten was rond de validiteit en betrouwbaarheid van de toetsing. Hogeschool NOVI heeft echter een uitgebreid – en in de ogen van de commissie scherp – verbeterplan voor de toetsing opgesteld en de maatregelen uit dit plan per 1 september officieel ingevoerd. In combinatie met de gedecideerdheid van de nieuw samengestelde examencommissie en de al aanwezige positieve punten in het toetsbeleid, wekt dit plan bij de commissie het vertrouwen dat de

Pagina 5 van 9 opleiding hiermee nu een valide en betrouwbaar toetsstelsel kan garanderen. Het 'gerealiseerde eindniveau' beoordeelt de commissie als 'goed'. Hogeschool NOVI levert zeer competente (meer dan beginnende) beroepsbeoefenaren af. De afstudeerscripties zijn van verrassend hoog niveau, beroepsrelevant, verzorgd en voldoende complex. Bovenal kenmerken deze zich door een herkenbare onderzoeksbenadering, zowel in opbouw als in inhoudelijke uitwerking.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel.

Bestuurlijke afspraak

Ten aanzien van het nader invullen van de eerste twee jaar van het programma heeft de NVAO met de instelling een bestuurlijke afspraak gemaakt. Zoals uit het rapport blijkt is de opleiding bezig met het nader invullen van de eerste twee jaar van het programma. Het panel heeft dit in gesprek met de NVAO bevestigd. Deze uitwerking is noodzakelijk voor het verder vormgeven van de EVC-procedure.

Dit overwegende, is met de instelling het volgende afgesproken.

De NVAO wordt uiterlijk 1 januari 2015 door NOVI geïnformeerd over de invulling van de eerste twee jaren van het opleidingsprogramma en over de EVC procedure. Op basis van deze informatie zal de NVAO bepalen of een extern panel de invulling van de eerste twee jaar van het programma en de EVC procedure dient te beoordelen.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Stichting Hoger Onderwijs NOVI te Utrecht in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 25 augustus 2014 naar voren te brengen. Bij e-mail van 29 september 2014, heeft de heer C.W. Louwman van deze gelegenheid gebruik gemaakt. Dit heeft geleid tot enkele tekstuele aanpassingen.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de hbo-bachelor Informatie en Communicatie Technologie (240 ECTS; variant: deeltijd; locaties: Amsterdam, Assen, Breda, Eindhoven, Enschede, Rotterdam, Den Haag, Utrecht) van de Stichting Hoger Onderwijs NOVI te Utrecht. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 28 november 2014 en is van kracht tot en met 27 november 2020.

Den Haag, 28 november 2014

De NVAO
Voor deze:

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende
2. Programma	De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.	Goed
	De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoende
	De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoende
	Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.	Goed
	Het programma is studeerbaar.	Voldoende
	De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.	Voldoende
3. Personeel	De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.	Voldoende
	Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.	Goed
	De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.	Voldoende
4. Voorzieningen	De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.	Voldoende
	De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.	Voldoende
5. Kwaliteitszorg	De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.	Voldoende
	De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.	Voldoende
	Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.	Voldoende
6. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

Tabel 1: Uitval uit het eerste jaar.¹

Hogeschool NOVI heeft twee studenten in het eerste jaar. Dit omdat zij zich richt op een doelgroep van mensen die al geruime tijd werkzaam in het vakgebied de opleiding betreffende. Dit betekent dat studenten die aan de criteria voldoen die Hogeschool NOVI stelt, vrijstelling verkrijgen voor het eerste jaar. Als zij niet aan de criteria voldoen, worden ze niet ingeschreven, maar krijgen ze een studieadvies om (eerst) alternatieve certificering te behalen.

Tabel 2: Uitval uit de bachelor.

Cohort	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Uitval	28%	40%	54%	36%	53%	22%	20%

Tabel 3: Rendement.

Cohort	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Rendement	72%	60%	46%	36%	53%	22%	20%

Tabel 4: Docentkwaliteit.

Graad	Ma	PhD
Percentage	40%	15%

Tabel 5: Student-docentratio.

Ratio	6:4
-------	-----

Tabel 6: Contacturen.

Studiejaar	1	2	3	4
Contacturen	5	5	5	4,5

---

¹ Niet van toepassing omdat NOVI de eerste twee jaar van de opleiding niet verzorgt.

Pagina 9 van 9 **Bijlage 3: panelsamenstelling**

- De heer De Lusenet treedt met regelmaat op als voorzitter van visitatiecommissies en vervulde;
- De heer Van den Brandt heeft een ruime ervaring in het managen van professionele organisaties (VP Baan Company NV, divisiedirecteur Logica) en treedt o.m. op als zelfstandig projectleider;
- De heer Smeets is directeur van de Informatica Communicatie Academie, instituut voor hbo opleidingen ICT en Media van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
- Mevrouw Willems volgt momenteel de master Organisational Design aan de VU. Ze haalde haar BA aan het University College Maastricht.

Het panel werd ondersteund door drs. J. van Oudheusden, secretaris (gecertificeerd).